

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja ENVP o osmih pogajalskih mandatih za sklenitev mednarodnih sporazumov, ki omogočajo izmenjavo podatkov med Europolom in tretjimi državami

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču evropskega nadzornika za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: ENVP) www.edps.europa.eu)

(2018/C 170/02)

1. UVOD IN OZADJE

V uredbi o Europolu⁽¹⁾ so določena posebna pravila o Europolovih prenosih podatkov tretjim državam. V členu 25(1) Uredbe je navedenih več pravnih podlag, na podlagi katerih bi lahko Europol zakonito prenašal podatke organom tretjih držav. Ena od možnosti je, da Komisija v skladu s členom 36 Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾ sprejme sklep o ustreznosti, v katerem ugotovi, da tretja država, ki ji Europol prenaša podatke, zagotavlja ustrezno raven varstva. Ker takih sklepov o ustreznosti trenutno ni, bi bila druga možnost za redno Europolovo prenašanje podatkov tretji državi ta, da se uporablja ustrezen okvir, ki izhaja iz sklenitve zavezujočega mednarodnega sporazuma med EU in tretjo državo prejemnico.

Komisija je 20. decembra 2017 sprejela osem priporočil⁽³⁾ za sklepe Sveta, s katerimi je odobrila začetek pogajanj za sklenitev mednarodnih sporazumov med Evropsko unijo (EU) in osmimi tretjimi državami iz bližnjevzhodne in severnoafriške regije, in sicer Alžirijo, Egiptom, Izraelom, Jordanijo, Libanonom, Marokom, Tunizijo in Turčijo. Tovrstni mednarodni sporazumi bi zagotovili potrebno pravno podlago za izmenjavo osebnih podatkov med Europolom in organi teh tretjih držav, pristojnih za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu.

Komisija meni, da obstaja potreba po tesnejšem sodelovanju med Europolom in temi osmimi državami ob upoštevanju politične strategije, začrtane v evropski agendi za varnost⁽⁴⁾, sklepih Sveta⁽⁵⁾ in globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije⁽⁶⁾, ter ob upoštevanju operativnih potreb organov kazenskega pregona iz vse EU in Europola. Teh osem tretjih držav je bilo opredeljenih tudi v 11. poročilu o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije⁽⁷⁾. Predvideno je sodelovanje z državami Bližnjega vzhoda in severne Afrike z vidika te regije kot celote⁽⁸⁾. Trenutna nestabilnost na tem območju, zlasti razmere v Siriji in Iraku, je bila opredeljena za pomembno dolgoročno varnostno grožnjo za EU. To pomeni tako učinkovit boj proti terorizmu in povezanemu organiziranemu kriminalu kot tudi reševanje izzivov, povezanih z migracijami, kot sta omogočanje nedovoljenih migracij in trgovina z ljudmi. Za obravnavanje teh izzivov se za ključno šteje tudi sodelovanje z lokalnimi organi kazenskega pregona.

Komisija bo v skladu s postopkom iz člena 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) odgovorna za pogajanja o teh mednarodnih sporazumih s tretjimi državami v imenu EU. Komisija želi s temi osmimi priporočili pridobiti pooblastilo Sveta Evropske unije (Sveta) za začetek pogajanj z opredeljenimi osmimi tretjimi državami. Za formalno sklenitev teh sporazumov bo moral Evropski parlament po koncu pogajanj soglašati z besedili izpogajanih sporazumov, Svet pa bo moral te sporazume podpisati.

5. SKLEPNA UGOTOVITEV

ENVP pozdravlja pozornost, namenjeno varstvu podatkov v prilogah k priporočilom Komisije z dne 20. decembra 2017, ki bodo sestavljale pooblastilo Komisiji, da se v imenu EU pogaja o zadevnih mednarodnih sporazumih z vsako od osmih držav Bližnjega vzhoda in severne Afrike, za katere je predvideno sodelovanje z Europolom.

V celoti je treba oceniti nujnost in sorazmernost predvidenih mednarodnih sporazumov, na podlagi katerih bo lahko Europol redno prenašal podatke pristojnim organom zadevnih osmih tretjih držav, da se zagotovi skladnost s členom 52(1) Listine. Da se omogoči taka poglobljena ocena za vsak primer posebej, ENVP priporoča, naj se nadalje omejijo potrebe po prenosih in naj se razlikuje med njimi, in sicer na podlagi posebnega položaja vsake tretje države in dejanskega stanja v praksi. V skladu s tem je treba v prilogah podrobneje določiti področje uporabe vsakega mednarodnega sporazuma in namene za prenose posameznim tretjim državam. ENVP poleg tega priporoča, naj se opravijo ocene učinka za boljšo oceno tveganj, ki jih pomenijo prenosi podatkov tem tretjim državam za pravice posameznikov do zasebnosti in varstva podatkov, pa tudi za druge temeljne pravice in svoboščine, zaščitene z Listino, da se opredelijo potrebni natančni varnostni ukrepi.

ENVP ugotavlja, da bi lahko Europol v skladu s členom 25(1)(b) uredbe o Europolu redno prenašal podatke tretji državi na podlagi sklenitve zavezujočega mednarodnega sporazuma med EU in tretjo državo prejemnico, pod pogojem, da tak sporazum zagotavlja ustrezne zaščitne ukrepe. ENVP meni, da „zagotavljanje ustreznih zaščitnih ukrepov“ v smislu uredbe o Europolu pomeni, da je treba v mednarodnih sporazumih, sklenjenih s tretjimi državami:

- v tretjih državah prejemnicah zagotavljati popolno skladnost s členom 8 Listine, zlasti z načelom omejitve namena, pravico do dostopa, pravico do popravka in nadzorom, ki ga izvaja neodvisen organ in je izrecno določen v Listini,
- upoštevati Mnenje 1/15 Sodišča Evropske unije z zagotavljanjem, da je raven varstva, ki izhaja iz teh sporazumov, v bistvu enakovredna ravni varstva iz prava EU,
- smiselno uporabljati merila iz uvodne izjave 71 Direktive (EU) 2016/680, to je, da bodo za prenose osebnih podatkov veljale obveznosti glede zaupnosti, načelo specifičnosti in dejstvo, da se osebni podatki ne bodo uporabljali pri pozivu k smrtni kazni, njenemu izreku in njeni uresničitvi ali kakršni koli obliki krutega in nečloveškega ravnanja,
- izražati specifične varnostne ukrepe iz uredbe o Europolu, kot so omejitve, ki jih navedejo subjekti, ki predložijo informacije, in
- uporabljati ključna jamstva v okviru preiskav kaznivih dejanj in vanje vključiti zaščitne ukrepe, s katerimi se za vsak primer posebej obravnavajo predvidljiva tveganja, ki bi jih v zvezi z drugimi temeljnimi pravicami in svoboščinami lahko pomenili prenosi takim tretjim državam.

Poleg teh splošnih priporočil se priporočila in pripombe ENVP iz tega mnenja nanašajo na naslednje posebne vidike prihodnjih mednarodnih sporazumov z državami Bližnjega vzhoda in severne Afrike v pogajalskih mandatih:

- načeli omejitve in opredelitve namena v zvezi s podatki, ki jih prenaša Europol,
- nadaljnje prenose, ki jih izvedejo pristojni organi zadevnih tretjih držav,
- omejitve glede obdelave informacij, ki jih Europol prenaša pristojnim organom tretjih držav,
- neodvisni nadzor, ki se zagotavlja v tretjih državah,
- pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki,
- prenose posebnih kategorij podatkov pristojnim organom tretjih držav,
- hrambo podatkov, ki jih prenaša Europol, in
- možnost začasnega prenehanja izvajanja in odpovedi mednarodnih sporazumov v primerih kršitve njihovih določb.

V Bruslju, 14. marca 2018

Giovanni BUTTARELLI

Evropski nadzornik za varstvo podatkov

(¹) Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53) (v nadaljnjem besedilu: uredba o Europolu).

- (²) Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89).
- (³) Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Hašemitsko kraljevino Jordanijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Jordanije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 798 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Republiko Turčijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Turčije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 799 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Libanonsko republiko o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Libanona za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 805 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Državo Izrael o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Izraela za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 806 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Tunizijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Tunizije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 807 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Maroka za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 808 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Arabsko republiko Egipt o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Egipta za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 809 final), Priporočilo za Sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Ljudsko demokratično republiko Alžirijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Alžirije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (COM(2017) 811 final).
- (⁴) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Evropska agenda za varnost (COM(2015) 185 final, 28.4.2015).
- (⁵) Sklepi Sveta o zunanjem delovanju EU na področju boja proti terorizmu z dne 19. junija 2017 (10384/17).
- (⁶) Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa. Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, na voljo na spletnem naslovu: <http://europa.eu/globalstrategy/en>.
- (⁷) Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu in Svetu: Enajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 608 final, 18.10.2017).
- (⁸) Glej memorandum o soglasju vseh priporočil Komisije za sklepe Sveta, predložene 20. decembra 2017, razen tistega v zvezi z Izraelom.
-